

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 11Ps/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7923203361
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Berešová
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2024:7923203361.8

Uznesenie

Okresný súd Trebišov vo veci zmeny opatrovníka pre osobu obmedzenú spôsobilosti na právne úkony : A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v C., D. E. XXX/XX, zastúpená v konaní procesným opatrovníkom JUDr. Matejom Hrubovským, vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Trebišov, za účasti doterajšej opatrovníčky F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v C., D. E. XXX/XX a za účasti Obce Strážne, IČO : 00331961 takto

rozhodol:

I./ Odvoláva F. B., nar. XX.XX.XXXX z funkcie opatrovníčky pre nesvojprávnu A. B., nar. XX.XX.XXXX, do ktorej bola ustanovená uznesením Okresného súdu Trebišov č.k. 11Ps 3/2020-18 zo dňa 15.06.2020.

II./ Ustanovuje nesvojprávnej A. B., nar. XX.XX.XXXX opatrovníka Obec Strážne, IČO : 00331961.

III./ Ustanovený opatrovník je oprávnený na zastupovanie osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony pred súdmi, fyzickými a právnickými osobami, orgánmi štátnej správy a samosprávy a inými verejnými inštitúciami a to pri spravovaní jej vecí a majetku, tiež na preberanie dôchodku, ktorý bude použitý v prospech osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony.

IV./ Opatrovník je povinný riadne a v najlepšom záujme opatrovankyne vykonávať svoje povinnosti a dbať na pokyny súdu. Všetky veci a rozhodnutia, ktoré nie sú bežnou záležitosťou podliehajú schváleniu súdom.

V./ Opatrovník je povinný podávať dvakrát ročne správu o svojej činnosti, vždy do 30.06. a do 31.12. bežného roka a po skončení zastupovania a po uvoľnení z jeho funkcie predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovankyne.

VI./ Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1./ Na podnet B. B. (brat A. B.) začal súd po preverení podnetu z úradnej moci uznesením 11 Ps 20/2023-4 zo dňa 20.09.2023 konanie o zmenu opatrovníka pre A. B..

To z dôvodu, že jej doterajšia opatrovníčka F. B. (matka Dominiky) si neplní svoje povinnosti v zmysle rozhodnutia súdu -nepodáva správy o A. B. a nenakladá hospodárne s jej majetkom.

2./ Po začatí konania súd vykonal dokazovanie oboznámením pripojených spisov tunajšieho súdu spisovej značky 11 Ps 21/2018, spisovej značky 11 Ps 3/2020, výsluchom F. B., svedka B. B., starostu Obce Strážne, oboznámením správy od Sociálnej poisťovne Bratislava, od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, od všeobecnej lekárky F. G. D..

3./ Z týchto dôkazov bol zistil tento skutkový stav veci :

Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 11 Ps 21/2018-45 zo dňa 05.02.2019 bola A. B., obmedzená v spôsobilosti na právne úkony takto :

-nie je spôsobilá uzatvárať akékoľvek zmluvy, udeľovať plnomocenstvá

-nie je spôsobilá samostatne konať pred súdmi a inými orgánmi verejnej moci
-nie je spôsobilá nakladať s finančnými prostriedkami nad sumu 5,-€ týždenne
-nie je spôsobilá preberať dôchodok a iné sociálne dávky
-nie je spôsobilá preberať doporučené úradné listové zásielky a reagovať na tieto zásielky
-nie je spôsobilá na vyslovovanie informovaného súhlasu s poskytovaním psychiatrickej aj nepsychiatrickej zdravotnej starostlivosti v ambulantnej aj ústavnej forme
-nie je spôsobilá na vyjadrenie súhlasu s jej umiestnením a pobytom v domove sociálnych Služieb.

V rozsahu obmedzenia súd za opatrovníka pre A. B. ustanovil jej príbuzného a to H. I., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 01.03.2019.

4./ Dňa 20.02.2020 F. B. doručila súdu návrh na zmenu opatrovníka pre dcéru A., lebo H. I. nemôže túto funkciu vykonávať z dôvodu kolízie s jeho pracovnými povinnosťami.

Uznesením tunajšieho súdu 11 Ps 20/2023-18 zo dňa 15.06.2020 bol H. I. uvoľnený z funkcie a opatrovníčkou bola ustanovená F. B., ktorej bola súčasne uložená povinnosť podávať súdu správy o pozbavenej a o nakladaní s jej majetkom každý rok k dátumom 30.06.a 31.12.

Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.06.2020.

5./ C. F. B. ustanovil za opatrovníčku dcére vychádzajúc z toho, že sa osobne stará o potreby A., ktorá s ňou žije v spoločnej domácnosti.

V spoločnej domácnosti žijú aj ďalšie deti F. B. a to jej dospelí synovia, ktorí nikde nepracujú a nemajú žiadny príjem a v obci nemajú dobrú povesť.

Rodina žije v jednoduchom dome, ktorý je v schátralom stave.

6./ B. B. ako najstarší syn F. B. žije s manželkou v obci Leles. Vo svojom podaní pre súd (v spise 11 P 3/2020 na čl. 22) uviedol, že matka sa o Dominiku nestará dobre a zneužíva jej príjem.

7./ Súd si vyžiadal zo Sociálnej poisťovne Bratislave správu, z ktorej zistil, že A. B. bol priznaný invalidný dôchodok od 25.04.2019 a to rozhodnutím číslo 995 313 6732 z 28.03.2023. Tiež poberá aj sirotsky dôchodok, oba dôchodky jej boli viackrát valorizované.

Od mája 2023 je dôchodok Dominiky vyplácaný k rukám jej opatrovníčky F. B..

Z doplatku na invalidnom dôchodku za obdobie od 25.4.2019 do 21.05.2023 v sume 9.158,18 € si Sociálna poisťovňa zaúčtovala v súlade s § 8 ods. 3 zákon a č. 296/2020 Z.z. o 13. dôchodku sumu 3,49 € vyplatenú na 13.dôchodku.

Zvyšok sumy 9.154,69 € bol poukázaný poštovým poukazom na výplatu.

8./ F. F. B. na výzvu súdu uviedla, že uvedenú sumu peňazí prevzala na pošte vo Veľkom Horeši. Peniaze uložila doma pod bielizeň a následne ich použila na zaplatenie rekonštrukcie „ gánku „ na vstupe do domu za 1.500,-€ - materiál plus práca.

Tiež kúpila Dominike zlaté prstene, retiazku a mobil. Zakupuje jej aj potraviny, oblečenie.

Na povinnosť podávať správy o majetku A. B. zabudla, resp. na túto povinnosť nemyslela.

F. B. poprela tvrdenia syna B., s ktorým nemá dobrý vzťah. Ozrejmila, že sa o dcéru A. riadne stará. Menovaná je na ňu plne odkázaná, lebo je nielen mentálne ale aj fyzicky postihnutá. Majú medzi sebou dobrý vzťah, založený na dôvere.

Dominike podáva stravu, plienkuje ju (plienky sú zdarma), zabezpečuje jej hygienu, cvičí s ňou, chodí s ňou pravidelne k lekárovi. To potvrdila aj všeobecná lekárka A., ktorou je MUDr. Konopinská z Kráľovského Chlmca vo svojej správa doručenej súdu dňa 25.08.2023 (čl. 61 v spise 11 Ps 3/2020). Kupuje jej oblečenie, hygienu a tiež aj veci, ktoré ju potešia ako zlaté šperky, telefón . Ak by jej tieto veci nekúpila, dcéra by dostala epileptický záchvat z nervozity.

9./ F. B. predložila do konania rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny TrebišovTV1/ OPPnKŤZPaPČ/SOC/2023-45074-12 zo dňa 18.10.2023 (čl. 17), o tom že jej bol priznaný peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorou je A. B. a to od 01.07. 2023 vo výške po 569,-€ mesačne. Okrem tohto príjmu má ešte vlastný dôchodok vo výške 164,-€.

10./ Na základe takto vykonaného dokazovania súd právne uzatvára :

Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov, či je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

Podľa § 26 OZ pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú ich za nich ich zákonní zástupcovia.

Podľa § 27 ods. 2 OZ zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 272 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný prepis.

Podľa § 274 ods. 2 CMP v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

Podľa § 276 CMP, súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

Súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka (ust. § 277 ods. 1 CMP).

Podľa § 93 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. MS SR o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy, súd uloží opatrovníkovi, ktorý bol ustanovený osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí. 2

11./ Po vykonanom dokazovaní súd rozhodol o odvolaní F. B. z funkcie opatrovníčky pre dcéru A. ako osobu obmedzenú spôsobilosti na právne úkony.

To z dôvodu, že menovaná nevykonávala po ustanovení do funkcie svoje povinnosti opatrovníčky v súlade so zákonom. Nepodávala súdu správy o A. B. a o nakladaní s jej majetkom. Neoznámila súdu skutočnosť, že Dominike bola vyplatená veľká suma peňazí ako kapitalizovaný invalidný dôchodok. Počas konania nepreukázala súdu použitie uvedenej sumy peňazí.

12./ Z vystupovania F. B. počas konania súd dospel k záveru, že táto nerozoznáva jej postavenie opatrovníčky dcéry pre právne úkony a opatrovníčky dcéry ako ťažko zdravotne postihutej osoby, za čo je jej vyplácaný úradom práce kompenzačný príspevok.

F. B. vo svojich výpovediach stále opakovala, že sa o dcéru stará dobre, všetko pre ňu zabezpečuje, dokonca ju postavila z vozíka na nohy.

Na otázku ako naložila s majetkom A., predovšetkým s celou sumou 9.154,69€ od Sociálnej poisťovne odpoveď nedala.

13./ Počas konania začala F. B. z vlastnej vôle súdu zasielať rôzne účtenky z januára 2024 o zakupovaní bežných komodít pre dcéru ako sú potraviny, oblečenie a hygienické potreby, tiež šperky zo záložne.

14./ Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že F. B. nemôže zotrvať naďalej vo funkcii opatrovníčky dcéry ako osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony, keďže vzhľadom na okolnosti z minulosti nie je u nej predpoklad riadneho výkonu tejto funkcie do budúcnosti.

15./ Súd konštatuje, že F. B. nenakladala hospodárne s peniazmi dcéry A.. Nevysvetlila ako použila peniaze A. od Sociálnej poisťovne.

Tiež kúpu zlatých prsteňov, náušnic, retiazky pre Dominiku nepovažuje súd za účelné, pretože A. nevie vzhľadom na svoju mentálnu poruchu toto oceniť.

Bolo by vhodné peniaze A. pre túto šetriť pre jej budúcnosť. F. B. však uviedla, že v súčasnosti nemá žiadne A. úspory, ktoré by mohla vložiť do banky.

16./ Za takej situácie F. B. súhlasila, aby s peniazmi A. nakladal jej nový opatrovník pre právne úkony s tým, že ona sa bude o dcéru starať po materiálnej stránke.

17./ Podľa § 27 ods. 2 OZ je povinnosťou súdu v prípade odvolania opatrovníka z jeho funkcie ustanoviť osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony iného opatrovníka. Táto zákonná povinnosť súdu vyplýva z potrieb osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, nakoľko vplyvom obmedzenia nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a preto v rozsahu v akom bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony ju musí zastupovať taký subjekt, ktorý spôsobilosť na právne úkony má v plnom rozsahu zachovanú

Súd skúmal okruh osôb, ktoré by prichádzali do úvahy vykonávať funkciu opatrovníka A. B. v zmysle § 27 ods. 3 OZ, ktoré ustanovenie prednostne uvádza príbuzného fyzickej osoby.

18./ Vhodná osoba nebola nájdená, preto do funkcie súd ustanovil Obec Strážne, ktorej je Dominika občiankou od narodenia.

Súd vychádzal z ustanovenej judikatúry najvyšších právnych autorít (viď tiež Zborník stanovíšť, správ o rozhodnutí súdov a súdnych rozhodnutí najvyšších súdov, str. IV., strana 352), v zmysle ktorej ustanovenie orgánov miestnej správy za opatrovníka nie je viazané na jeho súhlas na rozdiel od subjektov, fyzických osôb vymenovaných v § 27 ods. 3 OZ, ktoré môžu odmietnuť výkon funkcie opatrovníka, lebo ide o dobrovoľný výkon funkcie.

Orgán miestnej správy teda nemôže výkon tejto funkcie odmietnuť, má ale oprávnenie podať odvolanie proti takému súdному rozhodnutiu, napríklad z dôvodu, že v konkrétnej veci neboli splnené podmienky pre ustanovenie opatrovníka.

19./ Súdom ustanovený opatrovník je oprávnený a povinný disponovať s finančnými prostriedkami osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, nakladať a hospodáriť s nimi v jej prospech a preberať za ňu dôchodok a sociálne dávky, ktoré je povinný použiť v jej záujme, zastupovať ju v oblastiach sociálnych a ekonomických vzťahov, vo vzťahu k štátnym orgánom a zdravotníckym zariadeniam. V podstatných veciach potrebuje súhlas súdu.

20./ Opatrovník je povinný dbať na pokynu súdu a polročne k 30.06. a k 31.12. toho ktorého roka predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony.

21./ Starosta Obce Strážne uviedol, že obec vzhľadom na okolnosti prípadu súhlasí s vykonávaním funkcie opatrovníka pre A. B.. Obec si je vedomá svojich povinností, má už skúsenosti s výkonom danej funkcie.

22./ O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu účastníkovi náhradu trov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov v troch písomných vyhotoveniach. Odvolanie nemôžu podať tí, ktorí sa práva podať odvolanie vzdali.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie podľa § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.